

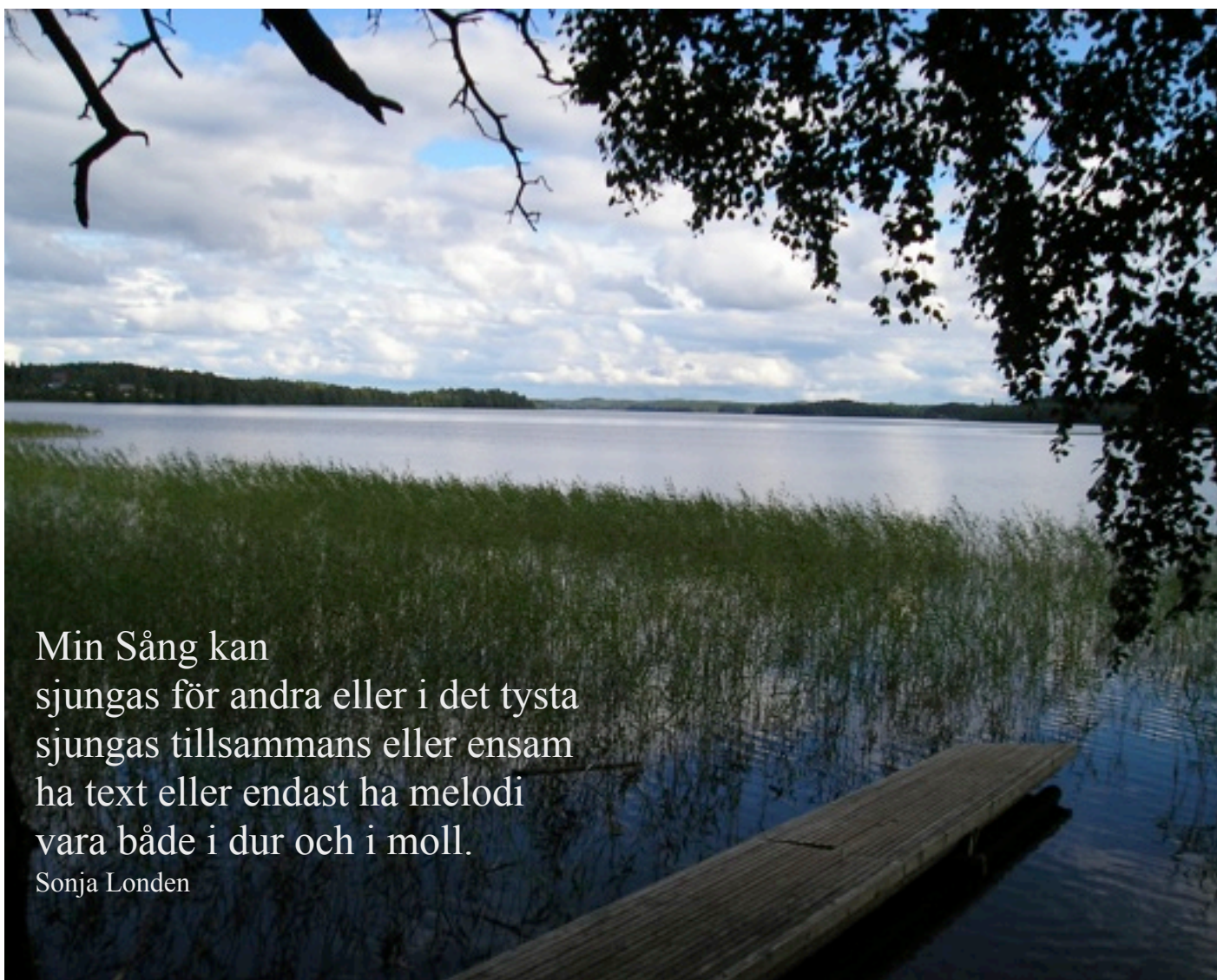
SÅNGENS ÅR

BRAGE R.F. ÅRETS TEMA

V.K. fecit. 2011

Läs vad Styrelsemedlemmar tycker och tänker om årets tema: sång. 2011

Min Sång kan
sjungas för andra eller i det tysta
sjungas tillsammans eller ensam
ha text eller endast ha melodi
vara både i dur och i moll.

Sonja Londen

Foto: Volker Krambrich publ. with permission

Sången är musik, ord, rytm, röst, minne och känslor

I kören sjunger vi många nya sånger i intressanta arrangemang. Sånger från olika tider och olika länder, på flera olika språk. Det här tilltalar både den intellektuella och den emotionella sidan av mig. Vackra tongångar, harmonier och melodier gör mig glad och mjuk till sinnes. Orden hjälper till. Intressanta tidstypiska kompositioner och överraskande harmonier och användning av tonspråket tilltalar min nyfikenhet och skapar säkert nya nervkontakter i hjärnan.

Men när jag ser ordet „sången” framför mig tänker jag nog främst på sådana som stiger fram ur minnet,

som är kopplade till ett skede i livet eller till specifika händelser och kära personer som träder fram på scenen tillsammans med den plötsligt ihågkomna sången. Sången består då av en melodi, en rytm och en text, kanske till och med en röst, som alla vävs ihop till en helhet, till ett minne som tar en egen plats i mitt andliga skafferi.

Sånger som jag minns är vissa vagg sånger, som jag själv senare sjungit för mina egna barn, och som ommodellerats när jag har övat mig på ord och melodi i någon av de många sångböcker som nu finns till buds.

Sånger som mest sitter i mitt minne, som av någon anledning

stämmer mig väldigt sentimental är bl. a. *Vyssan lull*, så minns jag den uttalad, *Tuttan och Ingeborg*, en lång berättelse om svek och försoning mellan två väninnor, *Annabel Olsson*, med sin eteriska stämning och *Good night, Irene*, som jag väl bara hört i ett tv-program för länge sedan, men som genast kändes bekant i mitt hjärta. Den sistnämnda hör förstas till en grupp sånger som har ett nostalgiskt värde, språket säger att nostalgin gäller tonåren.

I ett land med ett litet språk, i skuggan av det stora anglosaxiska, är det lätt att se att de kära barndoms sångerna är de som går på svenska, medan de engelskspråkiga sångerna hänger ihop med pubertets- och

Musik, ord, rytm, röst, minne, känslor

ungdomsåren. Några sånger på franska, ett säkert kort är George Brassens, har också ett rum i mitt hjärta.

Gemensamt med alla de sånger som har nästlat sig in i hjärtats kammar är ju att melodin, orden och det framförande jag minns bildar en organisk helhet. De drar alla åt samma håll, som man numera säger. Vissa sånger finns där bara som fragment, men de spelar lika starkt på känslans strängar. En vacker dag hittar jag en melodi, en vers i en tidning, i en bok eller på nätet, och då kan jag lappa ihop fragmenten. Men ärligt talat, den nya hela versionen får aldrig samma värde som de dyrbara fragment som tagit sin plats i minnet för länge sedan. **Eva Wahlström**

Får man sjunga dåligt?

Vi finlandssvenskar är kända för att sjunga gärna och mycket. Det är nästan legendariskt hur friska vi är för att vi sjunger i kör, och det blir inte sämre av alla snapsvisor vi kan och flitigt använder alltid när det finns tillfälle för det. Visan har sina glada förkämpar, och en del av oss vågar t.o.m. delta i Idols. Vi lär barnen dansa ringlekar till julen, glatt trallande med ord som ibland inte tycks ha varken orsak eller samband. Men så finländare vi är, så sjunger vi också ofta och med inlevelse karaoke både på hemmafester och på baren. Hur det är med sjungandet i duschen måste väl var och en granska för sin egen del...

En del av oss har ett medfött gehör, och en klingande stämma. Andra trallar på så där lite vardagsmysigt, och en del tränar tappert hos en lärare. En del trivs bäst med att höra sin egen sköna stämma ljuda, och missar inget tillfälle att stiga upp och uppföra ett stycke. Andra sjunger helst med

de andra, så de kan stöda sig på de starkares stämmor. För en del känns melodin genast enkel och de kan minnas de längsta stycken med en gång, andra får öva några eller flera gånger, och för en del tycks det aldrig fastna. På samma sätt är det med orden. En del kan dem med en gång, andra måste alltid stå med luntlappen i handen eller gömd på något diskret ställe. Noter läser somliga flytande, andra får ty sig till gehör och minne hela sitt liv.

Vi sjunger alltså på i alla former, är glada och mår bra...

Men får man sjunga dåligt?

Får man stå i en kör och sjunga på allt vad stämman håller medan koristen bredvid grimaserar illa och ser ut som om den skulle ha ont i magen? Får man skråla på när snapsen serverats, så att helan kommer av sig för att ingen vet från vilken ton det börjades? Kan man uppträda med en visa så att publiken skruvar på sig som om det var myror på sitsarna? Får man dansa räven raskar så att småbarnen stirrar? Får man sjunga karaoke så att det bara visar rätt? Får man sjunga i duschen, när den dåliga isoleringen i väggen avslöjar allt för grannen? I Idols får man åtminstone inte vara med så länge.

Var går gränsen för vad som är bra, och vad som kan anses dåligt? Vad säger musikvitsordet i skolan? Betyder en sju att du får sjunga när andra hör, medan en sexa betyder att du skall vara tyst om det finns människor i närheten? Får man sjunga för små barn, om man sjunger sakta och försiktigt när de skall lägga sig? Var går i så fall åldersgränsen? Kan det anses ohysat och visa på en dålig hemuppfostran om man skrålar på och pinar öronen av de stackare som förstår hur hemskt det är?

Hur många starka och goda sångare krävs det på intimt avstånd för att man skall få försöka sjunga med lite så där försiktigt? Får man säga åt en god vän eller äkta hälft att det är bättre att vara tyst?

Hur skall man veta om man sjunger tillräckligt bra för att inte orsaka medmänskorna i samma rum onödig plåga?

Är det viktigare att var och en får sjunga ut på sitt sätt, vara frisk och må bra, eller att förhindra att omgivningen tvingas ta del av en mindre vederkvickande upplevelse i form av dålig sång?

Hur många är det som håller tyst och mår uselt, för att de tror att de sjunger dåligt, bara av artighet mot andra?

Till slut; kan vi alla lära oss att sjunga så pass bra att vi får sjunga med när de andra sjunger?

Annika Nyström

2011

Vad betyder sången för oss?

Den som förunnats en vacker sångröst är lyckligt lottad. Sången är ett uttrycks sätt som liksom breddar sinnen mångfald med ytterligare en nivå - ett sjätte (sjunde) sinne.

Tack och lov får de med „helt vanliga” röster ändå möjligheten att njuta av sången - och det på tusentals olika sätt. För mig är orden av synnerlig vikt. En sång ska vara en berättelse, en sorglig, glad, finurlig, eller skrattretande historia, som ej allenast fångar lyssnarens uppmärksamhet, men som gör att man spinner vidare på den, tänker efter, eller bara för en stund upplever en oerhörd känslostorm. Sång är konst.

Ena dagen lyssnar jag på de svartaste hårdrockarnas väsenden och vrål, nästan dag fnittrar jag åt Bellmans sanningsspäckade visor, för att åter igen följande dag förundras över skönheten i en sångtext, i ett språk jag inte ens känner till. För sången kan vara ett språk i sig, en konstform, som liksom övrig konst, enbart kan bli förstådd om den innehåller ett budskap - annars går det bra att bara njuta av den.

Tina Nylund

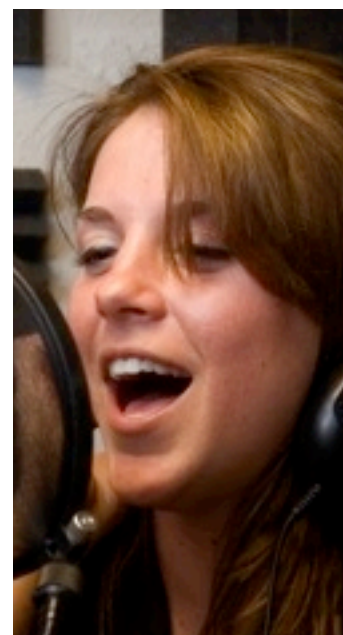
Sång betyder glädje, njutning och fest. Den kan avnjutas genom att lyssnas till eller att sjunga med. Självt hade jag i skolan vitsordet 7 i sång. Det förvånar säkert många i min närmaste bekantskapskrets att vitsordet var så högt. Men så hade jag ju självaste professor Erik Bergman som musiklärare, något som jag hade privilegiet att få uppleva även handgripligen. Den gode Bergman meddelade att en kör skall uppträda på julfesten, och de som deltar i övningarna på eftermiddagarna får en ledig dag. En ledig dag lät trevligt, så jag ställde mig modigt i första ledet. Då kören sjöng, gick professorn av och an framför kören och såg koncentrerad ut. Han stannade framför mig med örat lutat mot mitt ansikte, rätade på sig och gav mig en rungande örfil och skrek, „Ut!“ På den tiden behärskade man pedagogik. Jag förstod att jag inte hade någon framtid som körsångare. Men desto mer lärde jag mig att uppskatta dem som kan sjunga. Som folkdansare njuter jag av sång och musik och sjunger med, men vis av läxan sjunger jag försiktigt. Sång betyder fest.

Bo Söderholm

Å en så stor fråga. Sången och sjungandet betyder oerhört mycket för mig, trots att det kan gå mycket långa stunder från en sångstund till en annan. Jag skulle gärna sjunga oftare och mer organiserat och hade redan siktat in mig på en kör jag gärna skulle vara med i. Olyckligtvis övar kören samtidigt som jag borde spela orkestermusik i Borgå blåsorkester så det var jag tvungen att lämna. Att spela i orkester är också roligt, men ibland kan jag sakna sjungandet oerhört mycket. Jag sjunger ibland tillsammans med min syster, min pojkvän eller i bandet jag är med i. Jag sjunger främst backups - gillar att hitta på stämmor och stöda solisterna, vara en del av en helhet precis som i orkestern. Någon gång har jag sjungit ensam och det är en hisnande känsla, i synnerhet om jag står ensam på scen i egenskap av "artist" - plötsligt blir jag väldigt medveten om mig själv och mina manér och det kan harma mig, eftersom det

viktigaste är att ge sig hän och tolka. Inte blir det ju något till om man är självkritisk. Ändå är känslan efteråt alldeles obeskrivlig - jag har övervunnit mig själv och vågat stå kvar trots skrämselfickan! Precis som i orkestern gillar jag ändå mest att sjunga som en del av en grupp, trots att det finns en liten diva gömt någonstans djupt inne i mig. Det är oerhört fint att lyssna på varandra, stöda varandra och tillsammans skapa något fint, ingå i något större och skapa tillsammans. Alla de där nyanserna och stämningarna - i bästa fall mister man sig själv och så gott som löses upp i en större helhet då man sjunger och om man dessutom lyckas förmedla denna känsla till publiken kan det bli riktigt stort. Sången och sjungandet hör nog absolut till det bästa i livet! Pia Lindholm

All photos: Idun kör privat & Stock.xchng® publ. with permission